

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ТА МЕТОДИК
ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.4.51 ПП МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСНОВАМ ЗДОРОВ'Я

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

Педагогічний інститут

Київ – 2014 рік

УДК 378.1(073)
ББК 74.580

Методика навчання основам здоров'я: роб. навч. прог. [для студ. напр. підг. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Ващенко О.М. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 39 с.

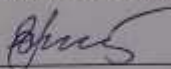
Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін
Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

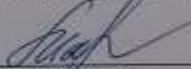
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик природничо-математичних дисциплін

Протокол від "29" серпня 2014 року №1

Завідувач кафедри початкової освіти та методик
природничо-математичних дисциплін

 К.І. Волинець

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 М.А. Машовець

Терини збірники з РНП
Структура / Микола

© КУ імені Бориса Грінченка, 2014 рік
© Педагогічний інститут, 2014 рік

Зміст

| | |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Вступ..... | 4 |
| Структура програми навчальної дисципліни..... | 7 |
| I. Опис предмета навчальної дисципліни..... | 7 |
| II. Тематичний план навчальної дисципліни..... | 8 |
| III Програма..... | 9 |
| Змістовий модуль I <i>Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти</i> | 9 |
| Змістовий модуль II <i>Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі</i> | 12 |
| Змістовий модуль III. <i>Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з «Основ здоров'я» в 1-4 класах</i> | 13 |
| IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання основам здоров'я»..... | 15 |
| V. Плани семінарських занять..... | 16 |
| VI. Завдання для самостійної роботи. Карта самостійної роботи бакалавра | 22 |
| VII. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)..... | 28 |
| VIII. Система поточного та підсумкового контролю..... | 34 |
| IX. Методи навчання..... | 37 |
| X. Методичне забезпечення курсу..... | 38 |
| XI. Рекомендована література..... | 38 |
| Основна..... | 38 |
| Додаткова..... | 38 |

Вступ

Однією з необхідних умов організації навчального процесу за кредитно-модульною системою є наявність робочої навчальної програми з кожної дисципліни, виконаної за модульно-рейтинговими засадами і доведеної до відома викладачів та студентів.

Рейтингова система оцінювання (РСО) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконання студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи, рівня набутих ним знань та вмінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки в балах у оцінку за традиційною, національною шкалою та шкалою ECTS.

Основною метою навчальної дисципліни є оволодіння майбутніми вчителями початкових класів такими знаннями, вміннями та навичками, які б сприяли формуванню здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів, утвердженню ціннісного ставлення до життя і здоров'я, їхньому фізичному, соціальному, психічному і духовному розвитку.

Завдання навчальної дисципліни передбачають оволодіння студентами знаннями, вміннями і навичками, що будуть сприяти:

- формуванню в учнів знань про здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечну поведінку, взаємозв'язок організму людини із природним, техногенним і соціальним оточенням;
- розвитку в учнів мотивації дбайливого ставлення до власного здоров'я, удосконаленню фізичних, соціальних, психічних і духовних його чинників;
- вихованню в учнів потреби у здоров'ї, що є важливою життєвою цінністю, свідомого прагнення до ведення здорового способу життя;
- розвитку умінь самостійно приймати рішення щодо власних вчинків;
- набуттю учнями власного досвіду зі збереження здоров'я з урахуванням фізичного стану;

- розгортанню в повсякденному житті практичної діяльності задля збереження власного здоров'я та інших людей.

Пріоритетним напрямом цієї навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про здоровий спосіб життя та безпеку життєдіяльності, набуття життєвих навичок (компетенцій): здатності вести здоровий і продуктивний спосіб життя, адекватно сприймати себе і оточуючих, будувати позитивні міжособистісні стосунки, критично і творчо мислити, приймати відповідальні рішення, розв'язувати життєві проблеми та керувати стресами, зберігати та зміцнювати особисте фізичне, психічне та соціальне здоров'я.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- предмет, мету і завдання інтегрованого курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів;
- структуру та зміст навчального матеріалу інтегрованого курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів;
- методику організації навчального процесу з основ здоров'я;
- вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я;
- основні форми, методи і стратегії навчання учнів основам здоров'я та безпеці життєдіяльності;
- засоби формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності: активної мотивації на ведення здорового способу життя, удосконалення фізичної, соціальної, психічної та духовної складових їх особистого здоров'я, здатності застосовувати всі набуті компетенції в конкретних життєвих або навчальних умовах.

Вміти:

- будувати урок з означеної дисципліни як цілісну, складну, динамічну систему, основними складовими якої є організаційний, дидактичний, методичний та оздоровчий аспект;

- методично грамотно організовувати навчальний процес з основ здоров'я;
- правильно оцінювати навчальні досягнення учнів з основ здоров'я;
- використовувати в навчальному процесі основні форми, методи і стратегії навчання учнів основам здоров'я;
- виховувати в учнів бажання вести здоровий та безпечний спосіб життя;
- формувати в учнів здоров'язбережувальну компетентність шляхом набуття ними навичок здорового способу життя та умінь зберігати і зміцнювати фізичне, соціальне, психічне і духовне здоров'я.

Кількість годин відведених навчальним планом на вивчення дисципліни становить 90 годин, із них 18 годин – лекції, 16 годин – семінарські заняття, 6 годин – індивідуальна робота, 45 годин – самостійна робота, 5 годин – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни «Методика навчання основам здоров'я» завершується складанням заліку.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет – навчальний процес, спрямований на формування в студентів:

- 1) знань щодо змісту, форм, методів, прийомів навчання і виховання в молодших школярів здорового та безпечного способу життя;
- 2) особистісних здоров'язберезувальних компетенцій.

| Найменування показників | Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень | Характеристика навчальної дисципліни |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| | | денна форма навчання |
| Кількість кредитів – 2,5 | Напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта» | Нормативна |
| | | Рік підготовки: |
| Змістових модулів – 3 | | 4 -й |
| Індивідуальне навчально-дослідне завдання – <u>навчальний проект</u> | | Семестр |
| Загальна кількість годин - 90 | | 7-й |
| Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 40 самостійної роботи студента - 45 | Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр» | Лекції |
| | | 18 -год. |
| | | Практичні, семінарські |
| | | 16- год. |
| | | Лабораторні |
| | | 0 год. |
| | | Самостійна робота |
| | | 45- год. |
| | | Індивідуальні завдання: |
| | | 6 - год. |
| | | Вид контролю: залік |

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| № п/п | Назви теоретичних розділів | Кількість годин | | | | | | |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|------------|--------|--------------|-------------------------|----------------------|-------------------------|
| | | Разом | Аудиторних | Лекцій | Семінарських | Індивідуальна робота | Самостійна робота | Підсумковий контроль |
| Змістовий модуль І. | | | | | | | | |
| СУТНІСТЬ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ | | | | | | | | |
| 1. | Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти | | | 2 | | | 2 | |
| 2. | Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я» | | | 2 | | | 2 | |
| 3. | Характеристика стану здоров'я дітей в Україні | | | 2 | | | 2 | |
| 4. | Поняття здорового способу життя | | | 2 | 2 | | 2 | |
| 5. | Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок) | | | | 2 | 2 | 2 | |
| | Модульна контрольна робота №1 | | | | | | | 2 |
| Разом | | 26 | 14 | 8 | 4 | 2 | 10 | 2 |
| Змістовий модуль ІІ. | | | | | | | | |
| ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ | | | | | | | | |
| 6. | Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів | | | 2 | 2 | | 4 | |
| 7. | Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі | | | 2 | | | 4 | |
| 8. | Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах | | | 2 | | 2 | 4 | |
| 9. | Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я | | | | 2 | | 4 | |
| 10. | Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я | | | 2 | 2 | | 4 | |
| 11. | Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час | | | | 2 | | 4 | |
| | Модульна контрольна робота №2 | | | | | | | 2 |
| Разом: | | 44 | 18 | 8 | 8 | 2 | 24 | 2 |
| Змістовий модуль ІІІ. | | | | | | | | |
| ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я В 1-4 КЛАСАХ | | | | | | | | |
| 12. | Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкових класів з ОБЖД | | | 2 | | 2 | 3 | |
| 13. | Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах | | | | 2 | | 4 | |
| 14. | Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах | | | | 2 | | 4 | |
| | Модульна контрольна робота №3 | | | | | | | 1 |
| Разом | | 20 | 8 | 2 | 4 | 2 | 11 | 1 |
| Разом за навчальним планом | | 90 | 40 | 18 | 16 | 6 | 45 | 5 |

ІІІ. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

СУТНІСТЬ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Лекція 1. ЗМІСТ, МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «ЗДОРОВ'Я І ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА, ВИЗНАЧЕНІ ДЕРЖАВНИМ СТАНДАРТОМ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ (2 год.)

Мета освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура – формування здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів. Особливості формування здоров'язбережувальної компетентності учнів. Змістові лінії освітньої галузі. Завдання освітньої галузі: набуття учнями власного здоров'язбережувального досвіду з урахуванням стану здоров'я; використання у повсякденному житті досвіду здоров'язбережувальної діяльності для власного здоров'я та здоров'я інших людей.

Основні поняття теми: Державний стандарт початкової загальної освіти, освітня галузь «Здоров'я і фізична культура», змістові лінії освітньої галузі, збереження і зміцнення здоров'я учнів.

Література: 4; 5.

Лекція 2. ДЕРЖАВНІ ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ВІДПОВІДНОЇ ГАЛУЗІ СТОСОВНО РОЗДІЛУ «ЗДОРОВ'Я» (2 год.)

Характеристика вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з основ здоров'я: знати складові здоров'я; усвідомлювати вікові зміни в організмі дитини; знати про необхідність рухової активності, правила харчування, особистої гігієни, розпорядку дня; знати правила поведінки у конфліктних ситуаціях; знати правила дорожнього руху; безпечної поведінки у навколишньому середовищі; розпізнавати різні види небезпечних ситуацій та повідомляти про них служби захисту населення.

Основні поняття теми: державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки молодших школярів з основ здоров'я.

Література: 4; 5.

Лекція 3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В УКРАЇНІ (2 год.)

Аналіз обов'язкового медичного (диспансерного) обстеження дітей, що мають йти до першого класу. Характеристика структури дитячих патологій (захворювання карієсом; сколіоз та інші відхилення в опорно-руховій системі дитячого організму; хвороби ЛОР-органів; відхилення в діяльності нервової системи; захворювання серцево-судинної системи та кишково-шлункового тракту та ін.).

Завдання початкової школи щодо збереження і зміцнення здоров'я учнів: нормування навчального навантаження, використання навчальних технологій з урахуванням фізіолого-вікових можливостей дитини, організація комфортного в емоційному плані навчального середовища.

Основні поняття теми: диспансерне обстеження дітей, дитячі патології, сколіоз; нормування навчального навантаження; здоров'язберігаюче навчальне середовище.

Література: 1; 2.

Лекція 4. ПОНЯТТЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ (2 год.)

Здоровий спосіб життя – основа для формування, збереження, зміцнення фізичного, психічного та духовного здоров'я людини. Складові здорового способу життя. Вплив режиму дня, загартування раціонального харчування та активного відпочинку на здоров'я людини. Медико-біологічні аспекти попередження алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії та токсикоманії в учнів. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді.

Основні поняття теми: здоровий спосіб життя, складові здорового способу життя, рухова активність, раціональне харчування, шкідливість алкоголізму, тютюнопаління, наркоманії.

Література: 1; 2; 5.

Семінар 1. Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини.

Семінар 2. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок).

Модульна контрольна робота №1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Лекція 5: ЗМІСТ, МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я» ДЛЯ УЧНІВ 1-4 КЛАСІВ (2 год.)

Мета предмета – формування компетентності зі збереження здоров'я учнів на основі засвоєння ними знань про здоров'я і безпеку, практичних навичок здорового способу життя.

Головні завдання предмету «Основи здоров'я» в початковій школі. Умови реалізації мети і завдань предмета. Базові поняття предмета. Особливості методики проведення уроків з основ здоров'я в 1-4 класах.

Основні поняття теми: мета і завдання предмета «Основи здоров'я» в початковій школі; базові поняття предмета: здоров'я, здоровий спосіб життя, безпечна поведінка, здоров'язбережувальна компетентність.

Література: 2; 5.

Лекція 6. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ ЗМІСТ ПРЕДМЕТА «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ (2 год.)

Цілісність змісту навчання учнів у сфері здоров'я та безпеки. Особливості формування мотивації щодо ведення здорового способу життя.

Структурування змісту навчальної програми «Основи здоров'я» на основі принципів неперервної валеологічної освіти. Здоров'я як багатомірний цілісний феномен. Особливості індивідуального розвитку і збереження здоров'я дітей. Оздоровчі системи. Соціальна зрілість, взаємодія дитини з соціальним середовищем. Розвиток в молодшого школяра різноманітних емоцій та почуттів, вміння контролювати та керувати ними. Психологічне благополуччя дитини. Відповідність змісту «Основи здоров'я» віковим та життєвим потребам учнів.

Основні поняття теми: цілісність змісту навчання основам здоров'я; фізіологічна зрілість; здоров'я як феномен; оздоровчі системи; соціальна зрілість; психологічне благополуччя; два модельно-репрезентативні рівні подання навчального матеріалу.

Література: 1; 2; 4.

Лекція 7: МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я В 1-4 КЛАСАХ (2 год.)

Особливості організації навчання молодших школярів основам здорового та безпечного способу життя. Спрямованість процесу вивчення основ здоров'я на особистісно-орієнтоване навчання учнів. Характеристика головних компонентів навчально-виховного процесу. Використання інтерактивних методів у процесі навчання учнів основам здоров'я.

Основні поняття теми: особистісно-орієнтоване навчання, компоненти організації навчально-виховного процесу: мотиваційний, інформаційний, операційний; поведінковий досвід учнів; інтерактивні методи навчання.

Література: 2; 5.

Лекція 8. ВИМОГИ ДО НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я (2 год.)

Оцінювання рівня навчальних досягнень учнів: спосіб оцінювання, форма оцінювання. Трирівневе оцінювання учнів: рівень найближчих результатів, рівень середньотривалих результатів, рівень довготривалих

результатів. Об'єкт оцінювання навчальних досягнень школярів. Функції оцінювання. Етапи оцінювання учнів: підготовчий, етап вибору, етап оцінювання. Методи оцінювання молодших школярів. Критерії оцінювання учнів.

Основні поняття теми: рівень навчальних досягнень учнів; спосіб оцінювання; форма оцінювання; об'єкт оцінювання; етапи оцінювання; методи оцінювання; критерії оцінювання.

Література: 1; 2; 5.

Семінар 3. Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів.

Семінар 4. Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я.

Семінар 5. Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я.

Семінар 6. Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час.

Модульна контрольна робота №2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДКИ ВИВЧЕННЯ ТЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ З «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я» В 1-4 КЛАСАХ

Лекція 9. ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ ЗНАНЬ, ВМІНЬ І ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ОБЖД (2 год.)

Розкриття усіх складових змісту ОБЖД, що входять до навчальної програми з основ здоров'я: принципи безпечної життєдіяльності; особиста відповідальність за власну безпеку; безпека у повсякденному житті; особливості поведінки людини у небезпечних та екстремальних ситуаціях;

безпека у побуті; правила пожежної безпеки; безпека на дорогах; екологічна безпека; безпека на природі; безпека в школі; громадська безпека; безпеки соціального походження; служби захисту населення; основи невідкладної медичної допомоги.

Основні поняття теми: безпека; небезпека; пожежа; дорожньо-транспортні пригоди; стихійні лиха; аварії; катастрофи; екологічні кризи; соціальні хвороби; служби захисту населення; невідкладна допомога.

Література: 4; 5.

Семінар 7. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах.

Семінар 8. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах.

Модульна контрольна робота №3.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання основам здоров'я»

Разом: 90 год. Лекції – 18 год., семінарські заняття - 16 год. , індивідуальна робота – 6 год., самостійна робота – 45 год., модульний контроль – 5 год.

| Модуль | Змістовий модуль I | | | | Змістовий модуль II | | | | Змістовий модуль III | |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Назва модуля | Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти. | | | | Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі. | | | | Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з основ здоров'я в 1-4 класах | |
| Лекції | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | |
| Теми лекцій | Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти | Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я» | Характеристика стану здоров'я дітей в Україні | Поняття здорового способу життя | Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів | Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі | Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах | Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я | Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкових класів з ОБЖД | |
| Теми семінарських занять | Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини. | Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок). | | | Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів. | Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я. | Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я. | Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час. | Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах. | Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах. |
| К-сть балів за модуль | Відвідування лекцій – 4 бали, Відвідування семінарів – 2 бали, Робота на семінарських заняттях – 20 балів, Самостійна робота – 50 балів, Модульна контрольна робота №1 – 25 балів. Разом: 101 бал | | | | Відвідування лекцій – 4 бали, Відвідування семінарів – 4 бали, Робота на семінарських заняттях – 40 балів, Самостійна робота – 120 балів, Модульна контрольна робота №2 – 25 балів. Разом: 193 бали | | | | Відвідування лекцій – 1 бал, Відвідування семінарів – 2 бали, Робота на семінарських заняттях – 20 балів, Самостійна робота – 55 балів, Модульна контрольна робота №3 – 25 балів. Разом: 103 бали | |
| ІНДЗ | 30 балів | | | | | | | | | |
| Підсумковий контроль | Залік | | | | | | | | | |

Разом 427 балів, коефіцієнт – 4,3

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

СУТНІСТЬ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Семінар 1

Тема: Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини (2 год).

План заняття

I . Теоретична частина.

1. Здоровий спосіб життя – підґрунтя для формування, збереження та зміцнення здоров'я дитини.

2. Характеристика основних складових здорового способу життя молодшого школяра.

2.1.Рух і здоров'я дитини.

2.2.Загартовування учнів.

2.3 Харчовий раціон молодшого школяра.

2.4.Організація відпочинку дітей молодшого шкільного віку(активний і пасивний).

3. Вплив шкідливих звичок на стан здоров'я молодшого школяра.

4. Методичні аспекти профілактики та раннього виявлення шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3.

Додаткова: 1; 2.

Семінар 2

Тема: Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок) (2 год).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Загальна характеристика життєвих навичок (компетенцій), що сприяють здоровому способу життя.

2. Життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю.

3. Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю.

4. Життєві навички, що сприяють духовному здоров'ю.

5. Життєві навички, що сприяють психічному здоров'ю.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Захист навчального проекту.

Рекомендована література:

Основна: 4; 5.

Додаткова : 1; 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Семінар 3

Тема: Предмет, мета і завдання навчального курсу «Основи здоров'я» в початковій школі (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Предмет, мета і завдання вивчення курсу.

2. Змістова основа предмета.

3. Особливості методики курсу «Основи здоров'я».
4. Реалізація завдань курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 2; 5.

Додаткова: 1; 2.

Семінар 4

Тема: Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я (2 год.).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Характеристика основних педагогічних стратегій:

1.1. Пряме навчання.

1.2. Непряме навчання.

1.3. Навчання, що ґрунтується на досвіді.

1.4. Самостійне навчання.

1.5. Взаємодіюче навчання.

2. Основні методи стратегії прямого навчання.

3. Основні методи стратегії непрямого навчання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Рекомендована література

Основна: 1; 2; 5.

Додаткова: 1; 2.

Семінар 5

Тема: Методика оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів з основ здоров'я (2 год).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Особливості оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
2. Рівні оцінювання навчальних досягнень учнів.
3. Етапи оцінювання учнів.
4. Методи оцінювання учнів.
5. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 2; 5.

Додаткова: 1.

Семінар 6

Тема: Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках і в позаурочний час (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Психолого-педагогічні засади проектної діяльності учнів.
2. Організація проектної діяльності молодших школярів.
 - 2.1 Сутнісні ознаки методу проектів.
 - 2.2. Структура проектної діяльності.
 - 2.3. Мотивація проектної діяльності учнів.
 - 2.4. Розвиток проектних вмінь молодших школярів.
3. Методика роботи над навчальним проектом.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2.

Додаткова: 3; 7.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я В 1-4 КЛАСАХ

Семінар 7

Тема: Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах (2 год).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Методика викладання теми «Цінність життя і здоров'я людини».
2. Методика викладання теми «Дитина вдома. Поведінка в небезпечних ситуаціях».
3. Методика викладання теми «Поведінка з незнайомими людьми у під'їзді, на вулиці».
4. Методика викладання теми «Вибір безпечного маршруту від дому до школи».
5. Методика викладання теми «Небезпечні речовини (отруйні, горючі, легкозаймисті)».
6. Методика викладання теми «Безпека на відпочинку».

II Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 2; 5.

Додаткова: 4; 5.

Семінар 8

Тема: Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах (2 год).

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Методика викладання теми «Вплив куріння та алкоголю на здоров'я дитини».
2. Методика викладання теми «Попередження травматизму в школі».
3. Методика викладання теми «Безпека в побуті».
4. Методика викладання теми «Дії дитини за умов опосередкованої небезпеки: пожежа в іншій квартирі, в іншому будинку».
5. Методика викладання теми «Правила поведінки учня під час шкільних масових заходів».
6. Методика викладання теми «Аварії на підприємствах(з урахуванням місцевих умов)».

II Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія.

Рекомендована література:

Основна: 2; 5.

Додаткова: 5; 6.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

СУТНІСТЬ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти (2 год.).

1. Охарактеризувати мету освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура». Пояснити за допомогою виконання яких завдань передбачена реалізація цієї мети в початковій школі (1 год.).

2. Дати визначення «здоров'язбережувальна компетенція» та «здоров'язбережувальні компетентності». Визначити умови формування в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності як ключової (1 год.).

Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я» (2 год.).

1. Охарактеризувати державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» (змістові лінії «Здоров'я людини», «Фізична складова здоров'я») (1 год.).

2. Охарактеризувати державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» (змістові лінії «Соціальна складова здоров'я», «Психічна і духовна складові здоров'я») (1 год.).

Тема 3. Характеристика стану здоров'я дітей в Україні (2 год.).

1. Проаналізувати рейтингове розподілення патологій дітей, що йдуть до 1 класу (1 год.).

2. Пояснити як впливає гіпокінезія та гіподинамія на стан здоров'я молодшого школяра (1 год.).

Тема 4. Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини (2 год.).

1. Довести, що здоровий спосіб життя є підґрунтям для формування, збереження і зміцнення здоров'я молодшого школяра (1 год.).

2. Розкрити методичні аспекти профілактики та раннього виявлення шкідливих звичок у дітей молодшого шкільного віку (1 год.).

Тема 5. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок) (2 год.).

1. Дати визначення понять «здоров'язбережувальні компетенції» та «життєві навички». Пояснити тотожність між ними (1 год.).

2. Охарактеризувати здоров'язбережувальні компетенції фізичного та соціального здоров'я (1 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ «ОСНОВ ЗДОРОВ'Я» В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 6. Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1 – 4 класів (4 год.).

1. Розкрити мету, завдання та особливості вивчення основ здоров'я в початковій школі (2 год.).

2. Опрацювати зміст пояснювальної записки навчальної програми «Основи здоров'я» для учнів 1-4 класів (2 год.).

Тема 7. Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі (4 год.).

1. Пояснити в чому полягає цілісність змісту навчання учнів у сфері здоров'я та безпеки (1 год.).

2. Розкрити сутність двох модельно-репрезентованих рівнів подання навчального матеріалу (2 год.).

3. Поясніть особливості методики ознайомлення учнів з поняттям «здоров'я», ознаками його погіршення та чинниками здоров'я (1 год.).

Тема 8. Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах (4 год.).

1. Довести необхідність творчого співробітництва всіх учасників навчального процесу та доцільність збагачення змісту уроків емоційним, особистісно значущим матеріалом (2 год.).

2. Розкрити особливості ведення оздоровчої роботи з учнями на ГПД (2 год.).

Тема 9. Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я (4 год.).

1. Пояснити термін «педагогічна стратегія». Дати відповідь на питання: «На чому ґрунтується прийняття вчителем рішення щодо вибору певної педагогічної стратегії?» (2 год.).

2. Охарактеризувати основні методи стратегії «взаємодіючого навчання» (2 год.).

Тема 10. Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я (4 год.).

1. Розкрити основні функції оцінювання навчальних досягнень учнів з основ здоров'я (2 год.).

2. Охарактеризувати основні методи оцінювання знань, умінь і навичок учнів з основ здоров'я (2 год.).

Тема 11. Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час (4 год.).

1. Пояснити в чому полягає мотивація проектної діяльності з основ здоров'я на уроках і в позаурочний час (2 год.).
2. Розкрити психолого-педагогічні засади проектної діяльності учнів (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ ТЕМ, ПОВ'ЯЗАНИХ З БЕЗПЕКОЮ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ З ОСНОВ ЗДОРОВ'Я В 1-4 КЛАСАХ

Тема 12. Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкових класів з ОБЖД (3 год.)

1. Розкрити зміст основних знань, вмінь і навичок учнів з теми «Безпека вдома» (1 год.).
2. Розкрити зміст основних знань, вмінь і навичок учнів з теми «Безпека в школі» (1 год.).
3. Розкрити зміст основних знань, вмінь і навичок учнів з теми «Безпека на автошляхах та дорогах» (1 год.).

Тема 13. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах (4 год.)

1. Пояснити сутність методики викладання теми «Поведінка з незнайомими людьми» (1 год.).
2. Пояснити сутність методики викладання теми «Вибір безпечного маршруту від дому до школи» (1 год.).
3. Пояснити сутність методики викладання теми «Небезпечні речовини (отруйні, горючі, легкозаймисті)» (1 год.).
4. Пояснити сутність методики викладання теми «Безпека на відпочинку» (1 год.).

Тема 14. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах (4 год.)

1. Пояснити сутність методики викладання теми «Вплив куріння та алкоголю на здоров'я дитини» (1 год.).

2. Пояснити сутність методики викладання теми «Профілактика комп'ютерної залежності» (1 год.).

3. Пояснити сутність методики викладання теми «Поведінка дитини в автономній ситуації на природі (якщо загубився, заблукав у лісі, горах, степу)» (1 год.).

4. Пояснити сутність методики викладання теми «Вплив реклами на рішення і поведінку людей» (1 год.).

Карта самостійної роботи бакалавра

Таблиця 6.1.

| Змістовий модуль та теми | Академічний контроль | Бали |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|------|
| Змістовий модуль І. | | |
| <i>Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти</i> | | |
| Тема 1. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», визначені Державним стандартом початкової загальної освіти (2 год.). | Індивідуальне заняття | 10 |
| Тема 2. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідної галузі стосовно розділу «Здоров'я» (2 год.). | Конспект | 10 |
| Тема 3. Характеристика стану здоров'я дітей в Україні (2 год.). | Конспект | 10 |
| Тема 4. Здоровий спосіб життя – основа здоров'я дитини (2 год.). | Семінарське заняття | 10 |
| Тема 5. Особливості формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетенцій (життєвих навичок) (2 год.). | Семінарське заняття | 10 |
| Змістовий модуль ІІ. | | |
| <i>Особливості методики вивчення «Основ здоров'я» в початковій школі</i> | | |
| Тема 6. Зміст, мета і завдання предмета «Основи здоров'я» для учнів 1 – 4 класів (4 год.). | Конспект | 20 |
| Тема 7. Теоретико-практичний зміст предмета «Основи здоров'я» в початковій школі (4 год.). | Конспект | 20 |
| Тема 8. Методика організації навчально-виховного процесу з основ здоров'я в 1-4 класах (4 год.). | Індивідуальне заняття | 20 |
| Тема 9. Характеристика форм, стратегій і методів навчання молодших школярів основам здоров'я (4 год.). | Семінарське заняття | 20 |
| Тема 10. Вимоги до навчальних досягнень учнів з основ здоров'я (4 год.). | Конспект | 20 |
| Тема 11. Особливості методики організації проектної діяльності з основ здоров'я на уроках та в позаурочний час (4 год.). | Семінарське заняття | 20 |

| ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. <i>Особливості методики вивчення тем, пов'язаних з безпекою життєдіяльності учнів на уроках з основ здоров'я в 1-4 класах</i> | | |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|--------------------|
| Тема 12. Характеристика основних знань, вмінь і практичних навичок учнів початкових класів з ОБЖД (3 год.). | Індивідуальне заняття | 15 |
| Тема 13. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 1-2 класах (4 год.). | Семінарське заняття | 20 |
| Тема 14. Особливості методики вивчення наскрізної змістової лінії «Знання і способи поведінки, безпечної для здоров'я людини» в 3-4 класах (4 год.). | Семінарське заняття | 20 |
| Разом 45 год. | | Разом 225 балів |

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання бакалаврами ІНЗД прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Методика навчання основам здоров'я» – це вид науково-дослідної роботи бакалавра, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних та семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання: науково-педагогічне дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки, список використаних джерел (30 балів).

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

| № п/п | Критерії оцінювання роботи | Максимальна кількість балів за кожним критерієм |
|--------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| 1. | Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження | 5 балів |
| 2. | Складання плану реферату | 5 балів |
| 3. | Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. | 8 балів |
| 4. | Дотримання правил реферуванням наукових публікацій | 5 балів |
| 5. | Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження | 5 балів |
| 6. | Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел) | 2 бали |
| Разом | | 30 балів |

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату)

| Рівень виконання | Кількість балів, що відповідає рівню | Оцінка за традиційною системою |
|-------------------------|---------------------------------------------|---------------------------------------|
| Високий | 30-25 | Відмінно |
| Достатній | 24-20 | Добре |
| Середній | 29-15 | Задовільно |
| Низький | Менше 15 | Незадовільно |

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень та доповідей з
навчальної дисципліни «Методика навчання основам здоров'я»**

1. Вплив способу життя людини на її здоров'я.
2. Сутність і засоби реалізації здоров'язбережувальної функції початкової освіти.
3. Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» як складова Державного стандарту початкової загальної освіти.
4. Зміст, мета і завдання освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» в початковій школі.
5. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу у 1 – 2 класах.
6. Методика формування у молодших школярів умінь і навичок здорового способу життя під час навчально-виховного процесу у 3 – 4 класах.
7. Технологія формування в молодших школярів здоров'язбережувальних компетентностей на ГПД.
8. Особливості використання методів стратегії прямого навчання «Основам здоров'я».
9. Особливості використання методів стратегії непрямого навчання «Основам здоров'я».
10. Особливості використання методів стратегії взаємодіючого навчання «Основам здоров'я».
11. Особливості використання методів стратегії самостійного навчання «Основам здоров'я».
12. Особливості методики оцінювання навчальних досягнень учнів з «Основам здоров'я».
13. Методика використання дидактичних ігор для перевірки і оцінювання знань учнів з основ здоров'я.
14. Методика підготовки та використання тестових завдань для перевірки і оцінювання знань учнів з основ здоров'я.

15. Методика використання завдань практичного характеру та їх оцінювання на уроках з основ здоров'я.
16. Спрямованість процесу вивчення «Основ здоров'я» на особистісно-орієнтоване навчання учнів.
17. Характеристика основних компонентів навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах.
18. Використання інтерактивних методів у процесі навчання учнів «Основам здоров'я» в початковій школі.
19. Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів з «Основ здоров'я» в 1-4 класах.
20. Основні життєві та спеціальні навички учнів у сфері безпеки життєдіяльності.
21. Оцінювання рівня навчальних досягнень учнів відповідно до виконання алгоритму дій в разі виникнення небезпеки.
22. Особливості оцінювання знань та вмінь учня під час його дій в стандартній або нестандартній небезпечній ситуації, змодельованій вчителем.
23. Методика оцінювання рівня теоретичних знань учнів з основ здоров'я.
24. Формування в учнів знань і понять про типові небезпеки і шляхи їх подолання через моделювання небезпечних ситуацій на уроках з основ здоров'я.
25. Необхідність формування в учнів практичних вмінь і навичок щодо психологічної готовності у разі наближення або виникнення небезпеки.
26. Розвиток життєвих навичок учнів щодо здатності самостійно (відповідно до віку) оберігати особисте здоров'я та життя.
27. Методичні підходи до ознайомлення учнів з техногенним забрудненням навколишнього природного середовища і засобами його зменшення як збереження здоров'я дорослих і дітей.
28. Методика проведення екскурсії в природу як форми ознайомлення учнів з впливом повітря, ґрунту, води, та сонця на їх здоров'я.

29. Використання ілюстративного матеріалу та бесіди при ознайомленні учнів з поняттям безпечного та здорового відпочинку, негативним впливом шкідливих звичок на здоров'я дітей та засобами їх попередження.
30. Методика навчання учнів послідовних дій за умови опосередкованої небезпеки (пожежа в іншій квартирі, іншому будинку, запах газу з іншого помешкання тощо).
31. Характеристика основних функцій оцінювання навчальних досягнень учнів з «Основ здоров'я» в 1-4 класах.
32. Види оцінювання навчальних досягнень молодших школярів з «Основ здоров'я».
33. Основні методи оцінювання знань, умінь і навичок учнів 1-4 класів з «Основ здоров'я».
34. Вплив емоцій та почуттів на здоров'я людини.
35. Особливості методики вивчення теми «Уникнення небезпечних ситуацій під час відсутності дорослих вдома».
36. Особливості методики вивчення теми «Відпочинок на природі».
37. Особливості методики вивчення теми «Місце підвищеної небезпеки в школі».
38. Особливості методики вивчення теми «Причини виникнення пожеж та аварій».
39. Ситуації можливої небезпеки для здоров'я учнів в школі (сходи; їдальня; спортивний зал).
40. Методика пояснення учням молодшого шкільного віку теми «Вибір місця для ігор на перервах і в позашкільний час».
41. Методика пояснення теми «Як користуватися побутовою технікою».
42. Методика проведення тестування та сюжетних ігор на тему «Як ми навчилися берегти та зміцнювати своє здоров'я».
43. Добова гігієнічна норма рухової активності молодших школярів.

44. Організація та методика проведення фізкультхвилинок на уроках в початковій школі.
45. Організація та методика проведення «годин здоров'я» під час перебування учнів на ГПД.
46. Рациональне харчування дітей молодшого шкільного віку.
47. Особливості загартування дітей молодшого шкільного віку.
48. Запровадження компетентного підходу в українській освіті.
49. Технологія формування здоров'язбережувальної компетентності в молодших школярів.
50. Реалізація компетентнісного підходу в початковій школі.
51. Змістова основа інтегрованого курсу «Основа здоров'я» для учнів 1-4 класів.
52. Збереження і розвиток здоров'я молодого покоління – найважливіша функція шкільної освіти.
53. Реалізація завдань курсу «Основи здоров'я» в початковій школі.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Методика навчання основам здоров'я».

Балакавр може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення магістрантів із дисципліни «Методика навчання основам здоров'я» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

| № п/п | Вид діяльності | Кількість рейтингових балів |
|-----------------------------|----------------------------------|-----------------------------|
| 1. | Відвідування лекцій | 9 |
| 2. | Відвідування семінарських занять | 8 |
| 3. | Робота на семінарських заняттях | 80 |
| 4. | Самостійна робота | 225 |
| 5. | МКР-1, МКР-2, МКР-3 | 75 |
| 6. | ІНДЗ | 30 |
| Підсумковий рейтинговий бал | | 427 |

$$427: 100 = 4,3 \text{ (коефіцієнт)}$$

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; реферат.

- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

| Підсумкова кількість балів (max – 100) | Оцінка за 4-бальною шкалою | Оцінка за шкалою ECTS |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------|-----------------------|
| 1 – 34 | «незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом) | F |
| 35 – 59 | «незадовільно» (з можливістю повторного складання) | FX |
| 60 – 74 | «задовільно» | ED |
| 75 – 89 | «добре» | CB |
| 90 – 100 | «відмінно» | A |

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

| Оцінка | Критерії оцінювання |
|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «відмінно» | ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь. |
| «добре» | ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки. |
| «задовільно» | ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача. |

| | |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| «незадовільно» | виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни. |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та доповіді, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань магістрантів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Методика навчання основам здоров'я».

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

| МОДУЛІ | | | | | | | | | | | | | ІНДЗ | |
|--------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|---------------------------------------------------------------------|----|----|----|-----|-----|--------------------------------------------------------------------|-----|------|----------|
| Змістовий модуль 1 (лекції, семінари, самостійна робота, МКР-1) | | | | | Змістовий модуль 2 (лекції, семінари, самостійна робота, МКР-2) | | | | | | Змістовий модуль 3 (лекції, семінари, самостійна робота, МКР-3) | | | 30 балів |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | T8 | T9 | T10 | T11 | T12 | T13 | T14 | |
| 101 бал | | | | | 193 бали | | | | | | 103 бали | | | |

Разом: 427 балів, коефіцієнт 4,3

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Бойченко Т.Є. Основи здоров'я: Книга для вчителя / Т.Є. Бойченко, Л.С. Ващенко. – К.: Генеза, 2005.
2. Ващенко О.М. Організація навчально-виховного процесу з «Основ здоров'я» в 1-4 класах / О.Ващенко. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О.В., 2010.
3. Ващенко О. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: Навчально-методичний посібник / О. Ващенко, Л. Іванова, В. Єрмолова, Л. Романенко. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003.
4. Державний стандарт початкової загальної освіти // Практика управління закладом освіти: спецвипуск. – К.: МЦФЕР, 2012.
5. Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи // Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Освіта, 2012. – С. 314-330.

Додаткова

1. Бібік Н. Основи здоров'я в початковій школі: Методичний коментар / Н. Бібік, Н. Коваль // Початкова школа. – 2005. - № 10. – С. 42 – 47.

2. Ващенко О. Навчаємо здорового способу життя: Методичний poradник / О. Ващенко, С. Свириденко // Початкова освіта. – 2007. - № 13 – С. 2-15.
3. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008.
4. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 2 (1) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
5. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 3 (2) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
6. Гнатюк О.В. Основи безпеки життєдіяльності. 4 (3) клас: Посібник для вчителів початкових класів / О.В. Гнатюк, М.Р. Гнатюк. –Х.: Скорпіон, 2001.
7. Метод проектів у початковій школі / Упоряд.: О. Онопрієнко, О. Кондратюк. – К.: Шк. світ, 2007.